

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Strada Iuliu Maniu Nr. 36.

Cenzurat.

Momente solemne și înălțătoare.

— P. Sf. Episcop Roman Ciorogariu la Cluj. — Bineventarea din partea P. Sf. Sale Episcopului nostru Nicolae în Catedrală și răspunsul P. Sf. Episcop Roman. —

Credincioșii bisericii noastre din Capitala Ardealului au avut parte Duminecă, în 13 Mai a. c., de o solemnitate modestă în aparența ei, dar deosebit de impresionantă și înălțătoare.

Un oaspe rar, dar mult stimat și prețuit nu numai de fiii Bisericii noastre, ci de întreaga suflare românească, ne-a făcut cinstea să ne viziteze zilele acestea la Cluj.

Prea Sf. Episcop Roman Ciorogariu dela Oradea n'a putut participa la sfințirea Catedralei noastre din cauza unor împrejurări neprevăzute. Or. P. Sf. Sa, care l-a introdus pe Episcopul nostru ca mandatar mitropolitan și a contribuit astfel la reintronarea Episcopatului în reînființata Eparhie a slăvitului Domn Ștefan cel Mare, a ținut cu orice preț să vadă această monumentală operă, săvârșită din obolul și jertfa neamului românesc sub înțeleapta oblăduire a P. S. Episcop Nicolae Ivan. A dorit să se bucure împreună cu credincioșii Eparhiei Clujului și să deie expresie sentimentelor sale de mulțumire sufletească văzând faptele grăitoare, admirând roadele minunate ale străduințelor aceleia, pe care P. Sf. Sa l-a introdus și l-a recomandat cu atâta căldură și dragoste la ocuparea scaunului episcopal.

Duminecă, în 13 Mai a. c., P. Sf. Episcop Roman însoțit de P. Sf. Episcop Nicolae au asistat la oficierea sf. Liturghii în biserica Catedrală: După citirea sf. Evanghelii P. Sf. Episcop Nicolae adresându-se către P. S. Roman i-a spus între altele următoarele:

„La instalarea mea în scaunul episcopal, mi-aduc aminte, prea iubite frate întru Hristos, că mi-ai spus în vorbirea festivă ce-ai rostit: **îndrăznește și vei birui!** M'au înfiorat adânc aceste cuvinte memorabile, rostite în senzul învățăturii Mântuitorului, dar ele mi-au dat cu-

rajul și tăria necesară să pot lucra cu spor din locul ce cu smerenie și îngrijorare l-am ocupat. Am luptat cu greutate și neajunsuri, lipsiau cele mai elementare mijloace pentru ființarea și afirmarea noastră ca biserică dominantă în acest centru ostil aspirațiilor noastre. Cu ajutorul lui Dumnezeu însă și cu dragostea și spiritul de jertfă al iubiților mei fii sufletești, — începând dela umilul credincios al comunelor rurale și până la intelectualul celor mai înalte grade ierarhice — am înfruntat lipsurile, am biruit greutățile și am reușit să așezăm strălucita Căminărie a marelui Voevod Ștefan pe cea mai solidă temelie întru cinstirea memoriei străbune ca și întru înălțarea prestigiului legii noastre strămoșești în acest colț de țară românească. Aș putea zice, că aproape din nimic s'au putut înfăptui lucruri mari și minunate.

Astfel, că prea iubite frate mai mare, când mă prezint azi să-ți dau sama, despre cele ce am putut face în mai bine de un deceniu de păstorire în mijlocul turmei, ce mi-ai încredințat-o, vin doar atât să-ți arăt cele ce le vezi în jurul nostru și să nu-mi atribui mie alt merit, decât pe acela, că în înțelesul cuvintelor ce mi le-ai rostit la instalarea mea de Episcop: **am îndrăznit și iată Hristos a biruit!**“

După aceste substanțiale și adânc simțite cuvinte, P. Sf. Episcop Nicolae invită pe P. Sf. Episcop Roman să se așeze în scaunul arhieresc. P. Sf. Sa urmând invitarea, a pășit spre locul indicat, de unde a rostit, drept răspuns, o prea frumoasă cuvântare:

„Mama mea avea obiceiul să-și cerceteze copiii aflați în alte localități în fiecare an. După ce a ajuns la adânci bătrânețe la 80 și peste 90 ani o rugam cu fratele și surorile mele să nu se mai expună călătoriei,

căci îi aducem noi toți copiii să-i vadă în lunile de vară. „Mie nu-mi este destul, — spune mama, — să văd copiii la mine ci vreau să vă văd pe voi la voi acasă“. Așa și mie îmi spuneau ai mei: să nu fac călătoria la Cluj, să nu mă expun, căci vine P. Sf. Nicolae dela Cluj la noi. Eu le-am răspuns cu cuvintele mamei: „eu nu vreau să văd pe fratele Nicolae la mine, eu vreau să-l văd la el acasă în biserica Lui pe care El a ridicat-o“. Iată de ee sunt eu aici! — spune P. Sfințitul Episcop Roman — și continuând cam următoarele: „Solomon când a zidit templul din Ierusalim avea toți munții de aur ai Izrailului, avea cu ce să împlinească dorul inimii de a înălța lui Iehova un templu, precum împăratul bizantin avea toți munții de aur ai imperiului Roman și el a putut zidi biserica Sfânta Sofia din Constantinopol. Sunt însă mai multe feluri de munți de aur: fratele Episcop Nicolae încă și-a avut munții lui de aur: Munca. Toată ziua, tot ceasul, toată minuta, toată secunda, — timpul l-a utilizat pentru creațiunile sale. Din munca aceasta s'a făcut muntele de aur din care Episcopul Nicolae a zidit aceasta măreață biserică. Fiecare își are muntele său de aur, după munca ce o depune binecuvântată de Dumnezeu. Când aurul câștigat se întrebuințează pentru scopuri bune atunci este constructiv — numai aurul, — ca scop, aurul din care se fac diademele, inelele, brățarele, palatele, este destructiv, numele acestui aur este: vișelul de aur, la care se închină și pentru care trăiește omul. Din aurul constructiv al muncii se zidesc biserici, școli, spitale, toate instituțiile umanitare, iar dela vișelul de aur se ajunge la casa alienaților, la temnițe, la iadul pământesc.

Clujul, de pe vremea stăpânirii străine, a fost pentru noi locul supliciului, astăzi: locul

„Cine păcătuiește este dela diavolul; căci diavolul păcătuiește dela început. Fiul lui Dumnezeu s'a arătat ca să nimicească lucrările diavolului“.

1 Ioan 3, 8.

măririi, în care se ridică biserici, instituții culturale și umanitare și o societate înaltă, care formează garda de onoare a bisericii strămoșești. Înalta societate din Cluj s'a organizat în „Frăția Ortodoxă Română“, societate menită de a edifica sentimentul religios-moral al masselor și a ne mântui tinerețea de primejdia morală în care a ajuns azi. Sunt fericit, că pot aduce acest omagiu societății române din Cluj și să înalț sufletele la idealul libertății unei națiuni în țară liberă, la Patria noastră iubită România, care ne-a adus nouă toate acestea.

Te-am introdus în scaunul episcopal cu cuvintele Mântuitorului Hristos către Apostolii Săi: „Îndrăzniți eu am învins“. Tu ai îndrăznit, — Hristos a învins, — Fie numele Lui binecuvântat, iar Ție în noul Sion îți zic: „Așa să lumineze lumina Ta înaintea oamenilor ca văzând ei faptele Tale cele bune să preamărească pe Dumnezeul nostru din Ceriuri.

Din faptele Tale să se inspire credincioșii Țăi la muncă, cinste și viață creștinească. Iar voi iubiți fii ascultători cari vă aduceți aici dorințele voastre pentru binele familiei voastre: Părinții pentru copii, copiii pentru părinți, frații pentru surori, surorile pentru frați, vecinul pentru vecini, prietenul pentru prieteni, să le dea Dumnezeu celor bolnavi sănătate, celor întristați mângâiere, celor fericți rugăciuni de mulțumită; cu un cuvânt celor cari vă aduceți toată dorința sufletului vostru aici în biserica lui Hristos, vă zic vouă acum: „Îndrăzniți Hristos a învins“. Îndrăzniți cu rugăciunile voastre și cu jertfa inimii să vă aduceți la aceste icoane din cari vorbește: Dumnezeu Hristos și toți Sfinții. Atunci când vei simți în internul tău o alinare a durerii tale, să știi că e glasul Domnului care îți spune că vei fi mângâiat. Când voința ta ajunge la un ideal al vieții și simți o căldură în a ta voință, să știi că e cuvântul Domnului care ți-a încălzit voința, să știi că nu ești singur, ești cu Dum-

nezeu, El va învinge în aspirațiile tale. Aici întotdeauna vei afla mângăiere și întărirea sufletului prin împărțirea cu Sf. Taine.... Îndrăzniți!...

Fericit, că Dumnezeu m'a învrednicit să ajung ziua aceasta să mă bucur de bucuria fratelui meu care este și a mea și a întregii Biserici, vă împărțesc binecuvântarea mea arhierască. Binecuvântați să fiți voi și casele voastre, voi și iubii voștri, intrările și ieșirile caselor voastre*.

Schimbul acesta de cuvinte părintești între cei doi mult respectați vlădici octogenari ai Ardealului, a umplut sufletele celor prezenți în biserică de o senificativă înfiorare și înălțare

rară. Părea că trăim timpurile primelor veacuri creștine, când venind dela mari depărtări sfinții Părinți ai Bisericii lui Hristos se vizitau întreolaltă, se sfătuiau și se îmbărbătau în fața primejdiilor și luptelor ce-i așteptau.

Între credincioșii cari au asistat la aceste solemne și înălțătoare momente, am văzut între alți fruntași intelectuali și pe dl Ministru Al. Lapedatu. Atât D-Sa cât și un considerabil număr dintre cei prezenți au adus din acest prilej respectoase omagii P. P. S. S. Arhieriei, pentru clipele de creștinească sărbătoare, ce ni le-au procurat, clipe cari vor rămânea neuitate în amintirea credincioșilor ortodocși din Cluj. R.

Instalarea P. S. Episcop Dionisie al Ismailului.

Basarabia a avut, Dumineca trecută, una din cele mai înălțătoare bucurii, aceea a înscăunării P. Sf. Episcop Dionisie Erhan în fruntea Eparhiei Ismail și Cetatea-Albă.

Acest act însemnat s'a desfășurat în cadre solemne, participând tot ce are Basarabia mai ales, în frunte cu Î. P. S. Mitropolit Gurie, apoi miniștrii Dr. C. Angelescu și Ion Incuț, subsecretarul de stat Al. Popescu-Necșești, numeroși reprezentanți ai clerului și mirenilor din provincia de peste Prut, delegații de societăți etc.

După liturghia arhierască din Catedrală, s'au rostit cuvân-

tări frumoase de către Î. P. S. Mitropolit Gurie și ministrul Dr. C. Angelescu, cari au zugrăvit în culori calde personalitatea bisericească și națională a P. Sf. Dionisie și meritele lui reale în viața românească a Basarabiei. Noul episcop a răspuns sincer și emoționant, făgăduind să meargă pe drumurile străbătute până aci, ale credinței și patriotismului, întărind cu toate mijloacele pacea Țării la granița Nistrului.

Solemnitatea de Duminecă a fost o splendidă afirmare a conștiinței românești din Basarabia, pe care neamul se poate bizui în ori ce împrejurări.

Conferința d. prof. I. Lupaș despre România la Universitatea din Berlin.

Membrul Consiliului nostru eparhial și președintele Ligei antirevizioniste din Ardeal, după cura ce a fost nevoit să facă la Carlsbad, a fost invitat și la Berlin, unde a conferențiat despre „Originea și dezvoltarea minorităților confesionale în România”.

Iată ce relatează presa, despre această conferință:

Berlin, 13 (Rador). — Seria conferințelor despre România, la Universitatea din Berlin, de sub conducerea dlui profesor Gamillschog, a fost continuată în acest semestru cu conferința dlui prof. Dr. Ion Lupaș, membru al Academiei Române, care în ziua de 11 Mai c., a vorbit despre „Originea și dezvoltarea minorităților confesionale în România”.

Într-o strălucită expunere, conferențiarul a schițat străduințele diferitelor confesiuni, de a pătrunde în populația băștinașă ortodoxă română și în primul rând străduințele catolicismului, sprijinit de foștii Regi ai Ungariei. D-sa a subliniat apoi situațiunea creiată în urma formării diferitelor confesiuni, după reformă, arătând situația vitregă a confesiunii ortodoxe, care la acea dată era numai tolerată. După ce Habsburgii au pus stăpânire pe Transilvania, catolicismul deveni religia dominantă. O puternică ofensivă începuse, ajutată de toate organele administrative, împotriva celorlalte confesiuni, în pri-

mul rând împotriva unitarilor, considerați caeretici, a reformatorilor calvini, a lutheranilor și a ortodocșilor, din sânul cărora catolicismul a reușit să smulgă o parte, organizându-l sub o formă intermediară, greco-catolică, sinteză parțială a ritualului răsăritean tradițional grecesc, cu câteva puncte din doctrina Bisericii catolice. Biserica greco-catolică nu este însă așezată printre cele confesionale minoritare; în virtutea Constituției din 1923, i se recunoaște caracterul de biserică națională și i se încuviințează o întâietate, care-i deschide calea spre a se apropia de biserică ortodoxă de stat.

Conferențiarul a încheiat exprimând speranța că diversitatea confesională ce a rezultat dintr'un proces istoric secular, va putea contribui cu mijloace religioase și morale la înfrățirea popoarelor și la consolidarea păcii, care este garanția progresului.

La conferință a asistat un public select german și român. Personalul legăției române, în frunte cu ministrul României la Berlin, dl Petrescu-Comnen, reprezentanți ai ministerului de Afaceri Straine german, profesorii și studenții germani și români, cari au mulțumit cu vii aplauze pentru interesanta conferință.

Ne bucurăm din tot sufletul de acest mare succes ce a avut părintele Lupaș la Berlin.

ADUNAREA EPARHIALĂ

În aula primăriei clujene au continuat desbaterile Adunării eparhiale a Vadului, Feteacului și Clujului.

Sedința II.

Luni dimineața la ora 10 P. S. Episcop Nicolae Ivan deschide ședința, de față fiind aproape toți deputații eparhiali.

40 de ani dela Proce-sul Memorandului.

Înainte de deschiderea ședinței dl profesor universitar Valer Moldovan amintește celor prezenți împlinirea 40 de ani dela judecarea procesului memorandului ale cărui desbateri după cum se știe au avut loc la Cluj în anul 1894.

Adunarea eparhială, în urma expunerii dlui prof. Moldovan, care arată, că printre cei condamnați au fost și șapte fii distinși ai Bisericii noastre, păstrează câteva momente de pioasă reculegere pentru memoriștii dispăruți.

Dl Victor Stanciu, prof. universitar relevând achiziția strălucită a noului palat episcopal aduce călduroase elogiul marelui român și Episcop Nicolae Ivan care prin străduințele depuse a reușit să ridice prestigiul Bisericii ortodoxe aici în capitala Ardealului.

Telegrame omagiale.

Tot prof. V. Stanciu propune și Adunarea admite, a se expedia următoarele telegrame omagiale:

Maiestății Sale Regelui Carol II
București.

Adunarea eparhială a Clujului deschisă în noua catedrală, a cărei piatră de temelie a fost pusă de Maiestatea Voastră, și a cărei târnosire s'a făcut sub auspiciul M. Voastre, cu omagială supunere și credință exprimă Tronului mulțumirea sa de-a vedea ctitoria Voevodului Ștefan-cel-Mare și Sfânt, ocrotită de Maiestatea Voastră. Biserica străveche a neamului a avut în aceste zile fericirea să simtă aripa ocrotitoare a Voevodului culturii și credinții strămoșești, când guvernul Maiestății Voastre reparând nedreptățile trecutului a dat pentru reședință episcopescă un palat în piața Catedralei noastre.

Prin aceste înfăptuiri stăpânirea românească își afirmă încrederea ei în viitor și biserică ortodoxă din Ardeal înscrie între marii ctitori domnia Maiestății Voastre.

M. Sa Regele a binevoit a răspunde prin telegrama aceasta:

„Mulțumirile Mele adunării eparhiale Cluj, pentru frumoasele cuvinte de omagiu trimise Mie. CAROL-Rege”.

D-lui Prim-Ministru Tătărescu.

Adunarea eparhială a Clujului luând cunoștință de actul de reparație a trecutului, prin care ați dat ctitoriei lui Ștefan-cel-Mare reședință episcopală, demnă de realizările stăpânirii românești în plaiurile desrobite, Vă prezintă omagiale mulțumiri.

D-lui Ministru Al. Lapedatu.

Adunarea eparhială a Clujului este mândră de a avea între membrii ei pe realizatorul unui vis al ortodoxismului de pe aceste plaiuri, dând reședință episcopescă demnă de biserică dominantă și Vă prezintă omagiale mulțumiri.

D-lui Ministru al Agriculturii și Domeniilor V. Sasu.

Înțelegerea superioară ce-o aveți pentru menirea și prestigiul ce trebuie

să-l aibă biserică dominantă în aceste plaiuri desrobite pentru totdeauna, a fost temelul actului de reparație a trecutului, dând ctitoriei Voevodului Ștefan-cel-Mare reședință episcopescă demnă de realizările de până acum ale stăpânirii românești.

Dl Ministru V. Sasu a răspuns cu următoarea telegramă:

„Foarte mișcat de simțimentele exprimate în numele adunării eparhiale, Vă mulțumesc cu o caldă recunoștință pentru atenția ce mi-ați acordat.

Sunt fericit că am contribuit la înzestrarea Episcopiei Ortodoxe din inima Ardealului iubit, cu un palat de reședință demnă de religia noastră străbună și de marele chiriarh și român ce are azi în frunte Episcopia Clujului. — Ministru Agriculturii și Domeniilor V. SASU”.

Acordul dela Roma.

La propunerea dlui deputat eparhial Sextil Pușcariu, în legătură cu acordul dela Roma, adunarea hotărăște să se trimită încă următoarele telegrame:

D-lui Ministru de Externe Titulescu.

Adunarea eparhială a Vadului, Feteacului și Clujului, luând din nou în discuție în ședința din 7 Mai 1934 chestiunea așa numitului acord dela Roma, încheiat cu Sf. Scaun la 1932: constatând cu adâncă îngrijorare că acest acord creiază Bisericii catolice din Transilvania o situație privilegiată și face din ea un stat în stat, și e o citadelă a maghiarismului dușman al idealurilor statului român;

Văzând cu durere că acest acord conferă Bisericii catolice drepturi pe care nici statul maghiar nu cetează să i le acorde, sustrăgându-o de sub controlul Ministerului de Culte și punându-i-se la dispoziție fără control, bunuri și fonduri cari nici după origine nici după destinație nu-i aparțin; cunoscând greutățile materiale ale studenților Universității din Cluj, care are drepturi indiscutabile asupra unei mari părți a acestor averi, reînnoește prin vot unanim cererea exprimată în adunările eparhiale din anii trecuți, ca guvernul țării să declare nul acest acord, refuzându-i ratificarea și lăsând justiția țării să facă ea dreptate în cauză.

Aceeași telegramă se trimite și dlui Dr. C. Angelescu, ministrul școlilor.

Chestia concordatului.

Dl Lazar Chirilă citește un raport în care lămurește chestiunea concordatului cu Sf. Scaun, rugând adunarea ca această chestiune să o privească în gravitatea ei și să se facă o intervenție demnă și energică la factorii de cădere ai Statului ca acest concordat ce a produs atâtea complicațiuni păgubitoare să fie denunțat fără întârziere, reparându-se prin aceasta prestigiul suveranității României și interesele Bisericii ortodoxe dominante.

În această chestiune mai iau cuvântul deputații Emil Panaitescu, Dragomir, M. Șerban, Bogdan-Duică, cari privind chestiunea ca delicată propun să fie studiată cu tot răgazul și atențiunea.

La propunerea P. S. Sale Episcopul Nicolae Adunarea o trece Consiliului eparhial, care în sesiunea următoare să o prezinte cu un raport asupra ei.

Prof. Alexandru Baba citește referatul comisiei de organizare cu privire la raportul general al Consiliului, care este primit de adunare.

DI Aurel Baciu citește raportul secției bisericești care constată o vie activitate pe acest teren. La desbatere iau cuvântul Dr. Seb. Stanca, S. Dragomir prot. Ioil Ghiurișan, Petru Popovici.

DI A. Nicoară propune ca F. O. R. să facă propagandă cu ajutorul filmelor religioase ca de ex. „Viața lui Iisus“.

DI Bogdan-Duică citește raportul comisiei culturale la care iau cuvântul dep. I. Micu, Sextil Pușcariu, Lazăr Chirilă, S. Dragomir, Emil Pănaiteșcu, Andrei Buzdug, V. Stanciu, Ion Vască și M. Șerban.

Adunarea aprobă raportul și hotărăște în sensul propunerilor cuprinse în raport: să se sistematizeze învățământul religios la școlile de toate categoriile, intervenindu-se cu toată puterea pentru ca să se recunoască licența Academiei teologice ort. din Ardeal pentru a putea beneficia și absolvenții academiilor de drepturile de cari se bucură licențiații dela Facultate întrucât programul de studii este același și la Facultate ca și la Academii.

Ședința se ridică la ora 1 p. m. Ședința viitoare la ora 5 p. m.

Sedința III.

Ședința III-a Luni după amiază la ora 5 p. m., sub președinția p. consilier *Sebastian Stanca*, care dă cuvântul dlui Laurian Gherman raportorul secției economice.

Din raportul dlui Gherman reese faptul înbucurător, că deși criza financiară s'a accentuat anul trecut mai pronunțat ca oricând, situația averii eparhiei noastre a rămas neatinșată.

Se ia cunoștință despre:

1. Achitarea restului de datorice mai rezultă din edificarea bisericii Sf. Nicolae din Cluj în sumă de Lei 117.826.

2. Tot asemenea se aprobă în urma deslușirilor date de p. președinte Sebastian Stanca și de dl deputat Vasile Sava — lucrările începute la adaptarea casei din Str. Iașilor 14 în scopul amenajării acestui imobil pentru internatul studenților teologi, verificându-se devizul cu suma de Lei 491.090, — precum și onorarul arhitectului eparhial în sumă de Lei 40.000.

3. Se aprobă lucrarea moșiei din Nușeni în regie proprie.

4. Achitarea restanțelor la diferite firme în legătură cu edificarea catedralei, conform celor cuprinse la litera A. Nr., 3 — se aprobă.

5. La situația așezămintelor de sub litera C. Comisiunea subliniază donațiunile mai importante primite din partea autorităților comunale și de stat, ceea ce Adunarea eparhială ia cu mulțumire la cunoștință, hotărând exprimarea sentimentelor de bucurie și mulțumire tuturor donatorilor mari.

Salarizarea preoților din munți.

6. În jurul chestiunii în proprietății parohiilor de sub p. 4 din raportul secției economice se naște o discuție vie la care iau parte d-nii deputați Aurel Munteanu, Ioan Fodorean, Andrei Ludu, S. Stanca, V. Șpan și V. Sava care cer intervenția energică a tuturor chiriariștilor pentru soluționarea echitabilă și cât mai grabnică a salarizării preoțimeii din Munții-Apuseni, lipsită de sesiuni parohiale.

Dep. I. Micu cere concursul F. O. R. pentru salarizarea dreaptă a Clerului, ceea ce se primește cu în-sufletire.

Ajutor temporar pentru protopopi.

Comisiunea mai propune tot prin raportorul L. Gherman acordarea unui ajutor de 500 Lei din fondurile eparhiei pentru toți protopopii până la primirea ajutoarelor dela stat, ceea ce adunarea aprobă.

Fundațiunea Gojdu și F. O. R.

Comisiunea organizatoare prin raportorul P. Meșeu prezintă moțiunea privitoare la fundațiunea Gojdu de sub punctul 12 al raportului general la care după o discuție temeinică susținută de d-nii deputați Silviu Dragomir, prof. E. Pănaiteșcu și Valer Moldovan, Adunarea eparhială aduce următorul decis:

la cu satisfacție la cunoștință pașii întreprinși de F. O. R. întru revindicarea drepturilor imprescriptibile ale bisericii din mitropolia Ardealului asupra averii acestei fundațiuni, își însușește pe deplin moțiunea votată de adunările parohiale în această chestiune cu adaosul, ca să se intervină la rege și guvernul țării prin ministerele de culte și externe, ca averea fundației Gojdu să fie dată urgent destinației sale prin reprezentanța sa legală conform testamentului fondatorului, iar întrucât Ungaria nu ar satisface justele noastre revendicări statul să recurgă chiar și la represalii.

Comisiunea de organizare prin raportul dlui Valer Moldovan prezintă actul Ven. Consiliu Ep. Nr. 2996-934 referitor la terminarea în mod provizoriu a edificării Catedralei și sfințirii ei în ziua de 5 Noemvrie 1933.

Alegeri în Consiliul și Consistorul eparhial.

Se pune la ordinea de zi alegerea câte unui membru în secția bisericească și economică, cum și a unui supleant în Consistorul spiritual.

La despuierarea scrutinului se constată că pentru secția bisericească a primit prot. Romul Poșa 35 voturi, pentru secția economică prot. Zaharie Man 35 voturi, iar în postul de membru supleant al cons. spiritual a primit parohul din Mociu Axente Tomuș 35 voturi.

Se declară aleși.

Comisia prezintă actul Consiliului eparhial Nr. 2718-934 referitor la alegerea p. adm. Vasile Șpan ca deputat al adunării eparhiale în cercul preoțesc Baia-de-Arieș.

Adunarea eparhială validează alegerea.

Comisia de organizare prezintă prin raportorul Lazăr Chirilă actul Consiliului eparhial referitor la situația clădirilor școlare din eparhie date pentru învățământul primar de stat.

La raportul dlui Chirilă iau cuvântul d-nii deputați Andrei Ludu și S. Stanca iar Adunarea eparhială hotărăște menținerea concluziilor aduse anii trecuți prin care pretindem să se plătească chiriiile pentru edificiile școlare noastre.

Ședința se ridică la ora 7,20.

Ședința IV.

Ședința IV. a adunării eparhiale se deschide Marți, ora 8 dim., sub presidenția P. S. Episcop. N. Ivan.

Dep. A. Buzdug citește raportul comisiei economice relativ la pensionarea preoților, cerând ca ei să fie trecuți în sarcina Statului, odată ce sunt socotiți funcționari publici și li se fac reținerile de 10%. Biserica să înceapă tratative în acest sens cu Guvernul țării.

Dep. L. Gherman prezintă, în numele comisiei economice, bilanțul fondurilor și fundațiilor Eparhiei, cu

un spor de Lei 431.024 pentru care se dă descărcare Consiliului eparhial.

Acelaș raportor prezintă bugetul eparhial pe anul 1934 și se aprobă.

Încheindu-se lucrările, Prea Sf. Episcop Nicolae mulțumește în termeni calzi tuturor membrilor pentru interesul arătat problemelor bisericești, rugându-i să păstreze și pe viitor aceeași dragoste Bisericii noastre strămoșești.

În numele Adunării răspunde dl prof. Bogdan-Duică, arătând numeroasele realizări culturale din Clujul ortodox, cari leagă strâns sudul cu nordul țării. Urează P. S. Episcop viață lungă, spre a desăvârși marea operă, ce face mândria tuturor.

Corul teologilor intonează „Mulți ani!...“

Educația tineretului.

Factorii cu răspundere ai țării și-au atintit în ultimul timp privirea către o problemă grea și de mare însemnătate, aceea a educației tineretului.

Presa creștină din țară și cuvântul conducătorilor Bisericii, de multe ori „de pe coșul casei“ au strigat: mai există o criză, așa numita criză morală — izvor al atâtor ne-mulțumiri ce bântuie societatea noastră. Dar cine ar fi trebuit să aibă urechi de auzit, n'a avut. Conducătorii țării de ieri și de azi, n'au văzut clar „până s'au lovit cu capul de gard“ și până când ultimile evenimente au adevărit toate acestea. Pentru a salva tineretul și a-l conduce către un fel de gândire sănătos, s'a propus reforma învățământului de toate gradele. S'a și introdus în învățământul nostru secundar așa numita instrucție prerementară — mijloc frumos de educație națională și cetățenească, care ar fi păcat să fie compromis. — S'a scos apoi religia din anumite clase înlocuindu-se cu filosofia. Deocamdată suntem în fața unor noi experiențe și noi împrumuturi.

Înainte de toate trebuie reformați și întăriți anumiți factori din stat, cari — după cum s'a văzut în trecut — au fost educatori buni ai maselor poporului în general și ai generațiilor tinere în special.

Începutul să se facă cu familia, nucleul societății omenești. S'a observat că acest nucleu e bolnav adică necreștin și neromânesc, de unde toată societatea e nesănătoasă. Familia de azi trebuie schimbată și întărită. Tata astfel ajutat ca cu munca lui să susțină singur familia, mama readusă din ateliere, fabrici și birouri în casă unde cu sufletul ei, cu dragostea și căldura inimii ei, să crească copiii.

Trebue refăcută școala după sufletul poporului românesc și recerintele vremilor de azi. Sufletul și inima școlarului dată Bisericii, iar mintea lăsată școlii. Școala și Biserica să aibă acelaș țel: nu a face un individ plin de cunoștințe, ci a forma un om de inimă. Preotul și învățătorul să lucreze în cel mai desăvârșit acord. Dacă nu fiecare școală atunci a doua sau

a treia școală să aibă biserica și duhovnicul ei. Este foarte serioasă părerea gânditorului și scriitorului creștin Gala Galaction, anunțată într-o conferință ținută în București, de-a aranja o sală de învățământ pentru capelă, cu altar, băncuțe și cor școlăresc, unde în Dumineci și sărbători să se țină servicii divine pentru copii, explicându-se evanghelia zilei potrivit cu mintea și sufletul lor. Lucrul acesta este practicat în toată Basarabia și în unele școli secundare din Cluj. Rezultatul e de neînchipuit. În această formă vom face din școală iarăși o fiică a bisericii.

Trebue sprijinită apoi biserica creștină al cărei scop nu este altul, decât moralizarea societății omenești pe baza învățăturilor lui Iisus Hristos. Așa trebuie ajutat ca învățătura ei mântuitoare să străbată totul: familie, școală, administrație, armată etc.

Toate din statul nostru românesc: familie, biserică, școală, administrație, armată și societăți culturale, trebuiesc îndreptate către acest scop măreț, spre educația tineretului.

Toți trebuie să dăm mâna frățește și să lucrăm armonic căci altfel ne prăbușim. În fața acestei serioase probleme trebuie să dispară ambiții personale, păreri politice și deosebiri confesionale, fiind în joc existența statului nostru național și binele copiilor noștri.

Pr. AXENTE TOMUȘ

Misiunea Prof. Ion Lupaș. *Ne simțim datori să semnalăm și aici misiunea culturală importantă pe care Prof. I. Lupaș o îndeplinește peste hotare, în folosul țării și al neamului nostru. Conferințele publice, ținute la Karlsbad, Praga, Berlin și Lipsca, în cari a tratat cu competență și erudiție probleme de mare interes național și european, au fost bine primite și elogios comentate de presa germană. Eparhia noastră este fericită să sublinieze succesele acestei propagande culturale, într-o epocă de ponegrire din partea Ungurilor revizionisti, și să se felicite, că Prof. I. Lupaș este una din mândriile ortodoxiei românești.*

Abonați și răspândiți „VIAȚA ILUSTRATĂ“

